

Verslag van de vergaderingen van de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie, het International Monetary and Financial Committee (IMFC) en de G20 Ministers van Financiën en Presidenten van Centrale Banken op 12, 13 en 14 oktober

Op woensdag 13 en donderdag 14 oktober vond de jaarvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in hybride vorm plaats in Washington D.C. De Belgische Minister van Financiën, dhr. Vincent van Peteghem, vertegenwoordigde de Nederlands-Belgische IMF-kiesgroep tijdens het International Monetary and Financial Committee (IMFC). En marge van de IMF jaarvergadering vond op dinsdag 12 oktober de zesde ministeriële vergadering van de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie plaats. Minister Hoekstra gaf tijdens deze vergadering een videoboodschap namens Nederland af. Daarnaast was op woensdag 13 oktober de vierde vergadering van de G20 Ministers van Financiën en Presidenten van Centrale Banken (FMCBG) onder Italiaans voorzitterschap, waarvoor Nederland als gastland was uitgenodigd en staatssecretaris Vijlbrief Nederland vertegenwoordigde.

Na afloop van de vergaderingen is een IMFC Communiqué, een G20 Communiqué en een ministerieel statement gepubliceerd¹.

De vergaderingen stonden in het teken van de divergentie in economisch herstel van de COVID-19 pandemie, versterking van het mondiale financiële vangnet, schuldenproblematiek, internationale belastingen en klimaat.

International Monetary and Financial Committee

Mondiale economie

Een belangrijk thema tijdens de IMF jaarvergadering betrof de mondiale economische vooruitzichten, en met name de ongelijke toegang tot vaccins en het divergerende herstel. In het *World Economic Outlook* (WEO) rapport dat op 12 oktober jl. is gepubliceerd, geeft het IMF aan dat de mondiale economie na een krimp van 3,1% in 2020 als gevolg van de COVID-19-crisis dit jaar naar verwachting met 5,9% zal groeien, 0,1%-punt lager dan de juliraming. Voor 2022 voorziet het IMF een mondiale groei van 4,9%.

Als zodanig voorziet het IMF voortzetting van het ingezette herstel, al wees het IMF er tegelijkertijd op dat neerwaartse risico's zijn toegenomen. Sommige regio's, waaronder de eurozone, zagen enige verbeteringen in vooruitzichten, maar het herstel in veel opkomende economieën en lage-inkomenslanden met een lage vaccinatiegraad verloopt minder voorspoedig doordat zij blijven kampen met infectiegolven. Tijdens de vergaderingen benadrukten velen dan ook wederom dat het mondiaal sneller en gelijkmatiger beschikbaar komen van veilige, effectieve en betaalbare vaccins, vooral voor ontwikkelingslanden, van groot belang is om een breder gedragen en veerkrachtiger mondiaal herstel te bewerkstelligen en de

¹ Het IMFC communiqué, het G20 communiqué en het ministeriële statement van de Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie zijn opgenomen in de bijlage, evenals de IMFC-verklaring van minister Van Peteghem.

pandemie overal ten einde te brengen. Tevens benadrukte het IMF dat mondiale vaccinaties cruciaal zijn om het risico op het ontstaan van mogelijk meer resistente mutaties van het virus te beperken. Het IMF roept op tot internationale samenwerking, bijvoorbeeld door middel van de COVAX-faciliteit, als onderdeel van het ACT-A initiatief. In het IMFC communiqué is het streven naar een mondiale vaccinatiegraad van 40 procent voor het eind van 2021 opgenomen. Het kabinet draagt substantieel bij aan dergelijke initiatieven, zowel financieel als met *in-kind* vaccindonaties. Zo draagt Nederland tot en met 2022 EUR 242 mln. bij aan ACT-A en is het kabinet voornemens om in 2021 ruim 27 mln. vaccins te doneren, waarvan 21 mln. aan COVAX².

In landen met een hoge vaccinatiegraad zet het economische herstel juist door. Nederland benadrukt dat indien er sprake is van voldoende economisch herstel in lidstaten, het van belang is dat zij de steun voor hun economieën om de gevolgen van de crisis te mitigeren tijdig afbouwen. Tegelijkertijd dient het vroegtijdig intrekken van steun, in het bijzonder in landen waar het herstel achterblijft, te worden vermeden, vanwege het procyclische effect dat dit kan hebben. Om de houdbaarheid van overheidsfinanciën te waarborgen, zal een terugkeer naar begrotingsdiscipline na de crisis noodzakelijk zijn. Daarnaast werd er gesproken over een groen en digitaal herstel, met voldoende aandacht voor het verhogen van productiviteit. Nederland steunt deze thema's en streeft ernaar vergroening en productiviteitsgroei de komende jaren op de agenda van de G20 te houden. Tot slot kwamen de huidige inflatieontwikkelingen, en in het bijzonder de stijging van energieprijzen aan de orde tijdens de vergaderingen. Het IMF verwacht dat hoge inflatie tijdelijk van aard zal zijn en volgend jaar weer zou moeten beginnen af te nemen, maar benadrukte eveneens verhoogde onzekerheden. Een onverwachts sneller en sterker dan voorziene stijging van inflatie-(verwachtingen) in ontwikkelde economieën brengt het risico met zich mee dat financieringscondities plotseling verkrappen indien dit gepaard zou gaan met sneller dan verwachte normalisatie van monetair beleid, met name voor meer kwetsbare landen met hoge schuldposities.

COVID-19 respons van het IMF

Het IMF heeft het afgelopen jaar stappen gezet om de mondiale economie te stabiliseren door noodliquiditeit te verschaffen aan kwetsbare landen, de schuldenlast van lage-inkomenslanden te verlichten via de *Catastrophe Containment and Relief Trust* (CCRT) en een generieke allocatie van speciale trekkingsrechten (*Special Drawing Rights*, SDR) ter waarde van 650 miljard SDR³. Deze SDR-allocatie is bedoeld om de internationale reservepositie van landen te versterken. Dit helpt landen de crisis te boven te komen en vergroot de weerbaarheid van landen, ook bij een eventuele verkrapping van de mondiale financieringscondities.

² Kamerstuk 25 295, nr. 1461.

³ Kamerstuk 26 234, nr. 254.

De SDR worden gealloceerd op basis van quota-aandeel aan de leden. USD 275 mld. is toegekend aan opkomende economieën en lage-inkomenslanden, maar de allocatie kwam voor een groot deel terecht bij ontwikkelde landen. Om ervoor te zorgen dat SDR terecht komen bij kwetsbare opkomende economieën en lage-inkomenslanden heeft het IMFC zich uitgesproken voor het op vrijwillige basis doorlenen van SDR's aan de *loan account* van de *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT). Middels de PRGT verstrekt het IMF leningen aan lage-inkomenslanden op concessionele voorwaarden. Tijdens de IMFC-vergadering is door een aantal landen een concrete toezegging gedaan voor het vrijwillig doorlenen van gealloceerde SDR's aan de PRGT. Nederland heeft met andere G20-landen een gezamenlijke toezegging gedaan in het G20 Communiqué van 31 oktober jl., waarbij Nederland voornemens is SDR 300 mln. door te lenen.⁴ Tijdens de Voorjaarsvergadering van de Wereldbank in 2021 heeft Nederland reeds een additionele bijdrage van EUR 20 miljoen aan de *subsidy account* van de PRGT toegezegd vanuit de begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, waarmee de concessionele rente op PRGT-leningen wordt gesubsidieerd.⁵

Daarnaast heeft het IMFC brede steun uitgesproken voor de oprichting van een *Resilience and Sustainability Trust* (RST). De RST is bedoeld voor financiering aan landen die hervormingen doorvoeren om risico's van onder meer klimaatverandering en pandemieën te mitigeren en tevens stabiliteit van de betalingsbalans in de toekomst te borgen. Dit zou de weerbaarheid tegen schokken, zoals klimaatverandering en pandemieën, kunnen versterken in kwetsbare opkomende economieën en lage-inkomenslanden.⁶

Het IMFC heeft het belang van houdbare schulden benadrukt. Het *Debt Service Suspension Initiative* (DSSI), waarmee uitstel van schuldendienstbetalingen wordt verleend op officiële bilaterale leningen door Club van Parijs en G20 crediteuren, loopt eind 2021 af. De IMFC-leden hebben daarom hun steun uitgesproken voor effectieve implementatie van het *G20 Common Framework for Debt Treatments beyond the DSSI* en opgeroepen de implementatie daarvan te versnellen. Dit raamwerk biedt een structurele oplossing voor landen met onhoudbare schuld. De IMFC-leden onderstrepen daarbij het belang van schuldentransparantie.

Met beleidsadvies kan het IMF zijn leden begeleiden naar een duurzaam economisch herstel van de schok van de COVID-19 pandemie. Het is belangrijk dat het beleidsadvies van het IMF goed aansluit bij de diverse uitdagingen waar de leden de komende tijd voor staan. De IMFC-leden hebben steun uitgesproken voor het werk van het IMF met betrekking tot klimaatrisico's, digitalisering en ongelijkheid. Daarbij vragen de IMFC-leden de Raad van Bewindvoerders te kijken naar een gepaste begroting om aan deze taken te kunnen voldoen.

G20 bijeenkomst van Ministers van Financiën en Centrale Bankpresidenten

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/28/aanbiedingsbrief-geannoteerde-agenda-eurogroep-en-ecofinraad-8-en-9-november-2021>

⁵ Kamerstukken II, 2019/20, 33625 nr. 320.

⁶ Het IMFC Communiqué is bijgevoegd.

Op 13 oktober vond de vierde G20 vergadering van Ministers van Financiën en Centrale Bankpresidenten onder het Italiaanse Voorzitterschap van de G20 plaats. Tijdens de vergadering werd een gezamenlijk communiqué aangenomen⁷ en werden verschillende onderwerpen besproken tijdens inhoudelijke themasessies. Een centraal thema was de mondiale economische vooruitzichten. De G20 sprak in dat kader haar zorg uit ten aanzien van het divergerende herstel, mede als gevolg van de ongelijke toegang tot vaccins. Met betrekking tot inflatierisico's gaven veel centrale banken aan prijsstijgingen als tijdelijk te zien, maar opwaartse risico's nauw in de gaten houden. Gezien de herstelfase van ontwikkelde economieën bracht Nederland het belang van afbouw van nationale generieke steunmaatregelen voor het voetlicht.

Op het gebied van belastingheffing in een digitaliserende economie heeft de G20 het politieke akkoord bekrachtigd over een nieuw raamwerk voor de internationale belastingheffing en een implementatieplan met een concreet tijdpad. Het akkoord steunt op twee pijlers. De eerste pijler van het akkoord regelt een andere verdeling van winsten en heffingsrechten tussen landen voor de grootste en meest winstgevende multinationals, waaronder grote digitale bedrijven. De tweede pijler van het akkoord bevat afspraken over een wereldwijd minimumniveau van belastingheffing bij multinationals. De Kamer is over de inhoud hiervan reeds op 15 oktober geïnformeerd⁸.

Wat betreft klimaat heeft Nederland het belang benadrukt van CO₂-beprijzing (*carbon pricing*). De G20 onderkende dat verschillende maatregelen nodig zijn om de energietransitie te ondersteunen, inclusief CO₂-beprijzing indien gepast. Daarbij is afgesproken om gesprekken en technisch werk voort te zetten. Ook riep de G20 ontwikkelingsbanken op om hun inzet te vergroten om hun activiteiten in lijn te brengen met het akkoord van Parijs en plannen te ontwikkelen om private financiering te mobiliseren.

Op het gebied van de duurzame financiering werd de *G20 Sustainable Finance Roadmap* en *Synthesis Report* aangenomen, waarin acties zijn aangekondigd op het gebied van klimaat voor de komende jaren, o.a. ten aanzien van consistente rapportagevereisten voor banken, het beoordelen van klimaatrisico's en de rol van ontwikkelingsbanken. De G20 benadrukte het belang om de *roadmap* de komende jaren uit te breiden naar zaken als biodiversiteit.

Met het oog op de schuldsituatie van ontwikkelingslanden hebben G20-landen zich gecommitteerd aan een tijdige en gecoördineerde implementatie van het *Common Framework for Debt Treatments beyond the DSSI*. Nederland benadrukte daarbij het belang van het verbeteren van schuldtransparantie.

⁷ Het G20 Communiqué is bijgevoegd.

⁸ Zie voor uitgebreidere Toelichting Kamerstukken II, 2021-2022, Nr. 25087-284.

Verslag Ministeriële bijeenkomst Coalitie van Ministers van Financiën voor klimaatactie

Op 12 oktober 2021 vond de zesde ministeriële bijeenkomst plaats van de Coalitie van Ministers van Financiën voor Klimaatactie, die inmiddels 65 leden telt. Op deze bijeenkomst kwamen leden van de coalitie virtueel bijeen om samen met Kristalina Georgieva (IMF) en David Malpass (Wereldbank) te spreken over maatregelen die kunnen bijdragen aan het integreren van klimaatafwegingen in economische en financiële besluitvorming. Daarnaast is gesproken over de prioriteiten van de coalitie het aankomende jaar, onder andere gericht op carbon pricing, *green budgeting* en beleidsmaatregelen om te zorgen voor een eerlijke transitie. Tijdens deze bijeenkomst zijn het jaarverslag⁹ en een ministerieel statement¹⁰ aangenomen. In dit jaarverslag wordt onder andere de bijdrage beschreven die Nederland heeft geleverd binnen de werkstroom. Deze bijdrage richt zich op het vergroenen van de financiële sector en het belang van klimaatcommitments en meetmethoden in de financiële sector. Daarnaast draagt Nederland actief bij aan de discussies over carbon pricing.

Minister Hoekstra heeft net als enkele andere ministers een videoboodschap opgenomen om de discussies binnen de coalitie te ondersteunen. Deze is te zien op de website van de coalitie¹¹.

⁹ [2021 Annual Report.pdf \(financeministersforclimate.org\)](https://www.financeministersforclimate.org/2021-annual-report)

¹⁰ De ministeriële verklaring is bijgevoegd.

¹¹ [6th Ministerial Meeting | Coalition of Finance Ministers \(financeministersforclimate.org\)](https://www.financeministersforclimate.org/6th-ministerial-meeting)